

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 13Ps/2/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120200887
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Bezáková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2021:4120200887.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra vo veci starostlivosti súdu o V. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. K. XXX, zastúpenej K. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. K. XXX ako súdom ustanoveným procesným opatrovníkom o návrhu navrhovateľky C. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. K. XXX, zastúpenej Mgr. Romanou Mravíkovou, advokátkou, so sídlom Nitra, Štefánikova tr. 15 na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, za účasti Okresného prokurátora v Nitre, takto

r o z h o d o l :

Súd o b m e d z u j e V. P., rod. W., nar. XX.XX.XXXX spôsobilosti na právne úkony tak, že menovaná nie je spôsobilá vykonávať finančné záležitosti a operácie, nakladať s majetkom, disponovať s finančnou čiastkou nad 100 eur mesačne, rozhodovať o svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti, uzatvárať akékoľvek zmluvné vzťahy, konať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, súdmi, finančnými inštitúciami, bankovými inštitúciami a inštitúciami poskytujúcimi služby.

Súd u s t a n o v u j e C. P., nar. XX.XX.XXXX za opatrovníka V. P., nar. XX.XX.XXXX, ktorá ju bude riadne zastupovať v rozsahu jej obmedzenia spôsobilosti na právne úkony.

Opatrovník je p o v i n n ý predkladať súdu správy o osobe opatrovanca a o nakladaní s jeho majetkom dvakrát ročne, vždy k 30.06. a k 31.12. za predchádzajúce polročné obdobie a po skončení funkcie j e p o v i n n ý predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku opatrovanca.

Trovy dôkazov p l a t í š t á t.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 16.01.2020 domáhala, aby Okresný súd Nitra obmedzil spôsobilosti na právne úkony jej matku, V. P., nar. XX.XX.XXXX dôvodiac tým, že menovaná trpí duševnou psychickou poruchou, ktorá nie je len prechodná a ktorá ju robí nespôsobilou na väčšinu právnych úkonov. V. P. bola diagnostikovaná Huntingtonova choroba. Predmetná choroba spôsobuje progresívnu degeneráciu mozgových buniek, je sprevádzaná psychiatrickými poruchami a zhoršovaním duševných a rozumových schopností. Postupne sa pridávajú motorické poruchy, poruchy kognitívnych funkcií. Ide o ochorenie, ktoré nie je možné úplne vyliečiť, možná je len symptomatická liečba. Menovaná v dôsledku svojej choroby nie je schopná robiť takmer žiadne právne úkony tak, aby si uvedomovala následky svojho konania alebo chápala ich význam. Menovaná si dokáže zabezpečovať každodenné potreby len v obmedzenom rozsahu. Menovaná odmieta medikamentóznou liečbu, čo spôsobuje výrazne progredujúci priebeh ochorenia. Rovnako menovaná nie je spôsobilá samostatne konať voči tretím osobám a pred orgánmi štátnej

správy, vstupovať do záväzkových vzťahov, nakladať so svojím majetkom a spravovať ho. Zdravotný stav menovanej vyžaduje dohľad. (1)

Na druhé pojednávanie sa nedostavila V. P., ktorej neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnila navrhovateľka zo zdravotných dôvodov, nakoľko jej zdravotný stav sa od posledného pojednávania zhoršil, má problémy už aj s chôdzou. Nedostavil sa ani procesný opatrovník z dôvodu výkonu zamestnania v zahraničí. Obaja zobrali termín pojednávania na vedomie na predchádzajúcom pojednávaní. Súd v zmysle ustanovenia § 31 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) pokračoval v konaní bez prítomnosti V. P. a procesného opatrovníka. (2)

Navrhovateľka na pojednávaní pred tunajším súdom uviedla, že návrh podala z dôvodu, že má obavu ohľadom zdravotného stavu svojej matky, má o ňu strach, aby sa jej niečo nestalo, matka nechce od nich prijať pomoc. Žije sama, snaží sa jej v rámci možností pomáhať, pričom pomoc odmieta. Bola jej diagnostikovaná Huntingtonova choroba, okrem toho, že má problémy s motorikou, postupne zabúda, stane sa, že opakovane sa jej pýta na veci. Určite potrebuje pomoc nielen v domácnosti, sama si nedokáže navariť, potrebuje pomoc pri hygiene, potrebuje pomoc pri vybavovaní úradných záležitostí, na úrad, do banky zatiaľ chodí sama, no tieto záležitosti si však dokáže vybaviť len s veľkými problémami. Potrebná je pomoc, čo sa týka dohliadania na jej zdravotný stav a starostlivosť. Ak lekára navštívi, nie je to na termín, kedy je predvolaná, prichádza na iný termín ako je objednaná, myslí si, že lieky riadne neužíva. Okrem nej má ešte rodinu zo strany jej sestry, s ktorými je v kontakte. Poberá invalidný dôchodok, finančne jej vypomáha jej otec, ten jej pošle peniaze a matka cez internet uhrádza platby. Myslí si, že platby by mali byť uhradené. Okrem rodinného domu, v ktorom býva, nevie o tom, že by mala iný majetok. Zdravotne je V. P. na tom tak, že sa nedokáže o seba sama postarať. Vo vzťahu k incidentu, kedy bolo matka napadnutá uviedla, že ju nekontaktovala, dala jej vedieť až jej rodina. Aj oni ju obviňovali z toho, čo sa jej stalo. Ona išla následne na výsluch za matkou na políciu, bola tam s ňou. Za matkou sa snažila vždy raz do týždňa prísť, býva v N., snaží sa ju telefonicky kontaktovať, niekedy kvôli práci ju nemôže kontaktovať. Stane sa, že matka ju aj 50- krát za deň kontaktuje, bola za ňou na Vianoce. V jednej domácnosti s ňou nemôže bývať, má časté výkyvy nálad, spoločité vylučuje, býva sama od 18.-teho roku života. Vie, že matka chodí pravidelne do N., nevie sa dostať k jej účtom, úverovým zmluvám, s veľkými problémami sa dostala k jej neurológovi. Vie, že jej matka hovorila, že nič nerobí, že sa o ňu nestará, nie je to však tak. Vždy jej chcela pomôcť, aj jej chce pomôcť, aj keď jej pomoc odmieta. Aj tento návrh podala z dôvodu, že ju chce ochrániť. Nechce, aby niekto zneužil jej stav, či už fyzicky jej ublížil alebo zneužil jej stav a vzal jej peniaze, alebo iným spôsobom jej finančne uškodil, preto chce, aby riadne splatila úvery, ktoré má. Rodinní príslušníci matky žijú v A. mali vedomosť o súdnom konaní. Od posledného pojednávania (dňa 16.02.2021) sa zdravotný stav pani P. zhoršil. Zhoršili sa najmä neurologické problémy. Matka veľmi ťažko chodí, hádže ju zo strany na stranu, zhoršila sa komunikácia, ťažko vyslovuje slová, nerozumieť jej. V súčasnosti chodí za ňou pravidelne. V tomto smere už jej pomoc neodmieta, sú spolu v dennom telefonickom kontakte. Čo sa týka finančných záležitostí matka ju nechce pustiť k účtom. Bankomatovú kartu má stále u seba. Keď bol otec naposledy na Slovensku, otec je disponentom účtu p. P., zistil, že úvery sa splácajú. Čo sa týka kontrol u špecialistov, naposledy mala odborného lekára navštíviť v období 01/2021, termín vybavovala ona, pričom nevedela uviesť, či sa tam matka dostavila na kontrolu. (3)

Právny zástupca navrhovateľky na pojednávaní uviedol, že zotrvávajú na návrhu na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony pani P. tak, ako je uvedené v návrhu s tým, že výšku finančnej hotovosti, s ktorými by bola pani P. oprávnená nakladať ponechávajú na úvahu súdu. Podstatné pre nich je dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, aktuálny stav vyžaduje starostlivosť vo forme poskytovania sociálnej starostlivosti a sociálnej služby. (4)

V. P., nar. XX.XX.XXXX na pojednávaní, uviedla, že k doktorom chodí sama, všetko si musí zariadiť sama, ani jeden raz s ňou dcéra nebola, nemá na ňu čas, neberie jej lieky, vždy to len sľúbi, a potom to nespĺní. Aj jej matke sľúbila, že sa bude o ňu starať, nemá však na ňu čas. Okolo domu jej pomáha synovec, keď príde z A., chodí podľa potreby. O domácnosť sa stará sama, vie si navariť jednoduchšie jedlá, dvakrát sa ide najesť do N.. Stravu má zabezpečenú z V., tí jej nosia stravu. Jej sestra s rodinou bola u nej naposledy na Vianoce. Bolo to vtedy, keď ju prepadli na stanici, volali aj záchranku, aj policajtov. Uviedla, že ten kto ju prepadol, ju chcel aj zabiť. Ani vtedy dcéra neprišla. V domácnosti si sama upratuje tak, ako vládze. Poberá invalidný dôchodok 431 eur. Energie, elektrinu a plyn platí jej bývalý manžel, ktorý jej platí aj výživné 400 eur, peniaze jej pošle do banky a ona si ich ide do banky vybrať. Rozviedli sme sa pred 2 rokmi, lebo začal požívať alkoholické nápoje. Jej obvodný lekár je MUDr. Holec v Branči, chodí aj do N. k MUDr. Denisovi Vavrovi pravidelne na kontroly. Na jej ochorenie lieky nie

sú, žiadne lieky neužíva. Ona by aj chcela, aby jej dcéra pomáhala, ona však nechce, len jej to sľubuje. Nie je pravdou, že by zabúdala, je to dcéra, ktorá zabudne, čo sľúbila. (5)

Procesný opatrovník na pojednávaní uviedol, že s manželkou je rozvedený dva roky. Nechcel sa rozvádzať, na rozvoje trvala ona, jej stav sa po diagnostikovaní choroby výrazne zhoršil. Obviňovala ho, mala časté výkyvy nálad, ešte predtým ako vedeli, že má túto diagnózu. Hádali sa, bola schopná zmeniť komunikáciu voči nemu, potom riešil situáciu tak, že domov ani nechodil, prespával v garáži alebo u kamarátov a pracoval ako vodič MKD. Posledné tri roky v ich rodinnom dome ani nebol. Z dôvodu, že majú hypotéku resp. musia splácať aj stavbu domu posielala teraz manželke 1400 eur. Manželka spláca aj spoločné úvery, vie, že si teraz zobrala aj nejaký nový úver, malo by to byť okolo 800-900 eur aj s energiami na bývanie. Vie len, že úvery sú vyplatené. S dcérou uvažovali o podaní predmetného návrhu, pretože jej chcú pomôcť, vidia, že stav V. P. sa zhoršuje. Myslí si, že ani dcéra by s ňou nežila v jednej domácnosti vzhľadom na jej psychické stavy. Vie, že dcéra jej chce pomôcť, no ona to odmieta. Informovali sa, že sú zariadenia pre ľudí s diagnózou akú má manželka, je dôležité aby mala dobrú lekársku starostlivosť. Nie je pravdou, že jej dcéra nechcela pomôcť, keď ju prepadli, kontaktovala ju. V decembri 2020 ju prepadol občan rómskej národnosti, ktorý si ju vyhliadol, keď si vyberala peniaze z bankomatu. Mala 600 eur, ktoré jej vzal aj s dokladmi, až následne potom prišla jej sestra so synovcom. (6)

Súd v konaní ustanovil znalca z odboru psychiatria, MUDr. Henricha Gráca, ktorý na základe uznesenia Okresného súdu Nitra, č.k. 13Ps/2/2020 - 36 zo dňa 14.07.2020 vypracoval znalecký posudok o duševnom stave V. P., nar. XX.XX.XXXX. Ustanovený znalec na pojednávaní uviedol, sa v plnom rozsahu pridržiava znaleckého posudku, a zároveň uviedol, že pani P. vyšetril v rodinnom dome. Žije sama od roku 2014, nebola liečená pre závažné ochorenie a v roku 2014 bola hospitalizovaná. Po vyšetreniach jej bola určená Huntingtonova choroba. Je to neurodegeneratívne ochorenie, je to dedičné ochorenie. Jej stav sa od roku 2014 progresívne zhoršuje, nastavený úpadok jej zdravotného stavu je pravdou, na to ochorenie konkrétny liek na vyliečenie nie je, ale pri tomto ochorení je podporná liečba, ktorá jej pomôže zlepšiť stav, ktorý však nerealizuje. Zistil pri vyšetrení demenciu pri Huntingtonovej chorobe, na psychopatologickom posudku presne špecifikoval, čo bolo zistené po psychickej stránke, čo spôsobilo toto ochorenie u nej. Jedná sa o zhoršenie kognitívnych funkcií a emotívnych, poruchy myslenia, výrazne sa znížila posudková schopnosť, prítomné sú znaky paranoidného správania, či už voči dcére a okoliu. Demenciu nie je možné vyliečiť, je to ochorenie trvalého charakteru. V domácom prostredí zistil, že stratila úplne schopnosť sa sama o seba postarať, ani banálnu starostlivosť o seba nezvláda. Bola narušená časová orientácia, priestorová bola zachovaná, hodnotu peňazí pozná, avšak vzhľadom k narušenej úsudkovej schopnosti, nedokáže racionálne s nimi nakladať. Z tohto dôvodu nie je schopná si uvedomiť právne následky svojho konania a zložitejších právnych vzťahov. Podľa vyjadrenia rodinných príslušníkov nerozumie, nakladá s financiami, nakupuje veci, ktoré nepotrebuje, uzatvára úvery, dôvod, pre ktorý by financie potrebovala nie je. Pre ňu aj toto dôsledkom narušenej úsudkovej schopnosti. Jednoznačne potrebuje dohľad nad lekárskou starostlivosťou po kontakt s obvodným lekárom, ktorý konštatoval osobnostný úpadok p. P., vidí zhoršujúci sa stav, lieky, ktoré má predpísané od neurológa neužíva, tie by jej mohli prejavy ochorenia zmierniť. Súdne konania resp. následky súdneho konania si uvedomuje v zníženej miere. Z medicínskej hľadiska je v súlade lekárske dohľad p. P.. Vzhľadom na duševné ochorenie p. P. a jej aktuálny stav by malo byť aj limitované nakladanie s finančnými prostriedkami v určitej výške napr. do výšky 100 eur s tým, aby si zabezpečila základné potreby. (7)

Zástupkyňa Okresnej prokuratúry Nitra na pojednávaní predložila súdu trestný rozkaz OS Nitra OT/4/2021 zo dňa 17.01.2021, uznesenie o začatí trestného stíhania zo dňa 11.02.2021, obe tieto konania sa týkajú krádeže a lúpeže, kde ako poškodená je V. P.. Oba tieto útoky sa realizovali v mesiacoch 12/2020 a 01/2021. Zároveň predložila uznesenia OR PZ zo dňa 20.10.2020 a 12.09.2017, ktoré sa týkajú trestných oznámení V. P. na navrhovateľku, pričom obe podania boli odmietnuté ako nedôvodné. S poukazom na závery znaleckého posudku a vykonaného dokazovania bolo z jej strany skonštatované, že sú splnené všetky zákonné podmienky pre obmedzenie spôsobilosti na právne úkony pani V. P. v rozsahu obmedzenia v časti nakladania z finančnými prostriedkami nad 100 eur mesačne, uzatvárania zmluvných vzťahov, rozhodovania o zdravotnej a sociálnej starostlivosti, riešenie úradných záležitostí, a nakladania s nehnuteľným majetkom. (8)

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, zástupkyne Okresnej prokuratúry Nitra, oboznámením sa s obsahom podnetu zo dňa 02.01.2020 a s obsahom nasledujúcich listinných dôkazov:

- znalecký posudok MUDr. Gráca zo dňa 20.10.2020
 - správy o zdravotnom stave M. P. MUDr. Holeca
 - správa z Obecného úradu W. K.
 - trestný rozkaz a uznesenia predložené zástupkyňou Okresnej prokuratúry Nitra
 - pripojený spis OS Nitra, sp.zn. 17Pc/1/2019
- a zistil tento skutočný a právny stav: (9)

V. P., nar. XX.XX.XXXX je osobou poberajúcou invalidný dôchodok a ktorá žije sama v rodinnom dome v obci W. K.. V. P. je rozvedená, jej manželstvo s manželom K. P., nar. XX.XX.XXXX bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Nitra, č.k. 17Pc/1/2019 - 32 zo dňa 29.10.2019. V. P. trpí duševnou poruchou, Demenciou pri Huntingtonovej chorobe. Ide o trvalú poruchu, ktorú nie je možné vyliečiť, ani zabrániť prejavom duševnej poruchy navonok. Demencia je ochorenie trvalého charakteru, s nepriaznivým progredientným zhoršovaním. Súčasnou liečbou nie je možné toto nezvratné ochorenie mozgu vyliečiť, len parciálne upraviť poruchy správania /hostilitu, agresivitu a pod./ . Progredienciou neurodegeneratívneho ochorenia prišlo k nezvratným zmenám osobnosti, ktorá upadá. U menovanej je prítomná celková psychomotorická inhibícia a instabilita, inhibícia myslenia, dysforické naladenie, až paranoidita voči okoliu, porucha úsudkovej schopnosti, pozornosti, porucha pamäte, afektívna labilita, úbytok vyšších citov. Menovaná má poruchu kognitívnych a nekognitívnych funkcií pri progredujúcej Huntingtonovej chorobe, čo spôsobuje stratu funkčnej samoobslužnosti. Dôsledkom jej správania voči okoliu i rodine je to, že žije sama. V. P. je nekritická k svojmu ochoreniu, liečbe, ktorú odmieta. Menovaná nezvláda už bazálnu starostlivosť o seba. Nie je schopná sa plne o seba postarať, potrebuje počas dňa opateru druhou osobou. Schopnosť úplného samostatného sebaobslužovania u menovanej absentuje. Nevie sa orientovať v čase, v priestore sa orientuje správne, pozná hodnotu peňazí. Vzhľadom k obrazu demencie si neuvedomuje obsah a význam právnych úkonov. Menovaná nie je schopná niesť právne následky svojho konania. Schopnosť vybaviť si úradné a osobné záležitosti je u V.j výrazne znížená a vzhľadom k progrediencii daného ochorenia je predpoklad, že táto schopnosť u menovanej úplne vymizne. (10)

Ošetrojúci lekár pani P., MUDr. Branislav Holec na žiadosť Okresného súdu Nitra zo dňa 18.02.2021 uviedol, že pani P. je v sledovaní neurológov, v r. 2015 jej bola diagnostikovaná Huntingtonova choroba. Zdravotný stav p. P. sa postupne zhoršuje, návštevy lekárov sú zriedkavejšie, jej pohyblivosť je výrazne obmedzená. Je invalidizovaná od r. 2016. Návštevy u ošetrojúceho lekára sú zo strany menovanej postupne zriedkavejšie, chodí k nemu bez sprievodu ďalšej osoby. Prognóza choroby u menovanej nie je dobrá, mala by navštevovať pravidelne aj neurologickú ambulanciu. (11)

Podľa § 10 ods. 2 Zákona č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník), ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí. (12)

Podľa § 26 Občianskeho zákonníka, pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za ne ich zákonní zástupcovia. (13)

Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník. (14)

Podľa § 239 Zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu. (15)

Podľa § 240 ods. 3 Zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, rozhodnutie vo veci samej súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručí aj osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná. Osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby jej súd doručoval všetky písomnosti v konaní. (16)

Podľa § 243 ods. 1 Zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, súd vyslúchne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná. (17)

Podľa § 243 ods. 1 Zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhľadne. (18)

Podľa § 248 ods. 2 Zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka. (19)

Podľa § 251 ods. 1 Zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, trovy dôkazov platí štát. (20)

Podľa § 277 ods. 2 Zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov. (21)

Podľa § 52 Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. (22)

Inštitút obmedzenia spôsobilosti na právne úkony nie je sankciou, ale opatrením, ktoré slúži predovšetkým na ochranu záujmov fyzickej osoby, ktorá pre svoj duševný stav nie je schopná robiť právne úkony s dostatočnou zodpovednosťou. Prichádza do úvahy vtedy, ak je z objektívneho hľadiska nepochybné, že ide o prípad, ktorý vylučuje schopnosť uskutočňovať konkrétne právne úkony, pričom je potrebné posudzovať schopnosť uskutočňovať tieto úkony s prihliadnutím na všetky individuálne pomery osoby, ako aj na sociálnu stránku prostredia, v ktorom táto osoba žije. Súd musí zabezpečiť úplné a spoľahlivé zistenie osobných pomerov tejto osoby, teda preskúmať ako sa vyšetřovaná osoba prejavuje pri sociálnom kontakte s členmi občianskej spoločnosti, ako sa správa v každodennom živote, ako sa stará o svoje potreby a potreby svojej rodiny, ako nakladá a hospodári so svojimi finančnými prostriedkami a so svojím ďalším majetkom a ako sa správa v rozmanitých životných situáciách. Iba súhrnným hodnotením všetkých okolností možno dospieť k záveru, či sú splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, pričom je súčasne potrebné vziať do úvahy ústavný rozmer tohto inštitútu, a to rešpektovanie súkromia a ľudskej dôstojnosti dotknutej fyzickej osoby. Primárne sa pritom sleduje záujem dotknutého človeka a až následne záujem verejný či záujem tretích osôb. Je preto zároveň potrebné dôsledne dbať na to, aby nedošlo k obmedzeniu vo väčšom rozsahu než je to nevyhnutne potrebné na ochranu základných práv tretích osôb a iných ústavne chránených hodnôt. (23)

Súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že návrh navrhovateľky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony V. P., nar. XX.XX.XXXX bol podaný dôvodne. U menovanej bola diagnostikovaná duševná porucha, Demencia pri Huntingtonovej chorobe. Predmetné ochorenie je trvalého charakteru bež možnosti úplného vyliečenia sa a zabráneniu prejavom tejto choroby navonok. Pri pravidelnom užívaní liečby je možné zmierniť progredientnosť tohto ochorenia, pričom menovaná nedodržava predpísanú liečbu a absentujú u nej pravidelné návštevy u odborných lekárov. Má nekritický pohľad na svoj zdravotný stav, nie je schopná ho už náležite vyhodnotiť a k nemu pristupovať aj s ohľadom na riadne užívanie liečby, ktorej by sa mala p. P. podrobiť. Napriek tomu, že ide o ochorenie trvalé, s nepriaznivým progredientným zhoršovaním, vhodnou liečbou je možné parciálne upraviť poruchy správania (napr. agresívne prejavy správania). Progredienciou neurodegeneratívneho ochorenia prišlo u menovanej k nezvratným zmenám osobnosti, ktorá upadá. U menovanej je prítomná celková psychomotorická inhibícia a instabilita, inhibícia myslenia, dysforické naladenie, až paranoidita voči okoliu, porucha úsudkovej schopnosti, pozornosti, porucha pamäte, afektívna labilita, úbytok vyšších citov. Menovaná má poruchu kognitívnych a nekognitívnych funkcií pri progredujúcej Huntingtonovej chorobe, čo spôsobuje stratu funkčnej samoobslužnosti. Tieto prejavy sú typické pre progredujúce organické poškodenie mozgu - demenciu. Menovaná nezvláda už základnú starostlivosť o seba. Nie je schopná sa plne o seba postarať, potrebuje počas dňa opateru druhou osobou. Nevie sa orientovať v čase, v priestore sa orientuje správne, pozná hodnotu peňazí, pričom z jej strany môže dôjsť k neúčelnému a nehospodárnemu nakladaniu s finančnými prostriedkami a majetkom, čo preukazuje splácanie viacerých

úverov za pomoci rodinných príslušníkov. Vzhľadom k obrazu demencie si neuvedomuje obsah a význam právnych úkonov. Menovaná nie je schopná niesť právne následky svojho konania. Je v záujme menovanej, aby z jej strany nedochádzalo k bezúčelovému vstupovaniu do záväzkových vzťahov s rôznymi subjektmi, a tým, aby sa predišlo neadekvátnemu nakladaniu s jej finančnými prostriedkami. Schopnosť vybaviť si úradné a osobné záležitosti je u V. výrazne znížená. Zdravotný stav pani P. sa zhoršuje, nastávajú u nej problémy neurologickej povahy, začína mať problémy s chôdzou, komunikácia je u menovanej ťažšia. Menovaná má problémy s pamäťou, nepamätá si všetky skutočnosti, odmieta pomoc rodinných príslušníkov, napriek ich snahe pomôcť pani P.. Menovaná vyžaduje dohľad nad jej zdravotnou starostlivosťou, nad pravidelným užívaním liekov a riadnym navštevovaním odborných lekárov, aby bolo možné zmierniť príznaky diagnostikovanej choroby. U menovanej už absentuje reálne vyhodnocovanie skutočností, čo vyplýva z podaných trestných oznámení na jej dcéru, navrhovateľku, ktoré boli v trestnom konaní odmietnuté. So zhoršujúcim sa zdravotným stavom menovanej, je potrebná u nej aj sociálna starostlivosť, vyžaduje sa pomoc a usmernenie v rámci samoobslužných každodenných potrieb zo strany tretej osoby. V dôsledku diagnostikovanej duševnej poruchy u menovanej V. P., nar. XX.XX.XXXX a najmä s prihliadnutím na ochranu jej života a zdravia, súd obmedzil menovanú v spôsobilosti na právne úkony tak, tak, že menovaná nie je spôsobilá vykonávať finančné záležitosti a operácie, nakladať s majetkom, disponovať s finančnou čiastkou nad 100 eur mesačne, rozhodovať o svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti, uzatvárať akékoľvek zmluvné vzťahy, konať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, súdmi, finančnými inštitúciami, bankovými inštitúciami a inštitúciami poskytujúcimi služby. Súd v predmetnom konaní vyhodnotil, že nakladanie s finančnou čiastkou vo výške 100 eur bude pre V. P. primerané s ohľadom na jej ochorenie, ochranu jej života a súčasného zabezpečovania si základných životných potrieb podľa vlastného uváženia. (24)

Súd zároveň zároveň podľa § 248 ods. 2 Zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok obmedzenej ustanovil opatrovníka, a to C. P., nar. XX.XX.XXXX, ktorá bude menovanú zastupovať v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony. (25)

O trovách dôkazov rozhodol súd podľa § 251 ods. 1 Zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok tak, že trovy dôkazov platí štát. (26)

Súd žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal a to v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku. (27)

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Podľa § 363 Civilného sporového poriadku sa má v odvolaní popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.